

Görogly

Category: Goşgular, Kitapcy, Sözler, Yatlamalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Görogly GÖROGLY

– Atam pahyr “Göroglynyň” başga şahalaryny aýdyp berdi-de, onuň ölümü hakdaky şahasyny öwretmedi. Sebäbini soradym: “Diňleýjilere batyryň ölümini aýdyp, gynandyrmazlyk üçin, şolböлümü aýtmasyz edip, bagşylar şert etdiler” diýdi.
(Meşhur göroglyhon Palwan bagşynyň aýdany).

Ýüz ýigrimi ýaşap geçen Görogly
Oglumış diýýärler gadym zamanyň,
Elmydama goragynda haýyryň,
Gözlerinde ot ýakypdyr ýamanyň.

Ulanyp müň hili, müň dürli hile,
Ýygnanypdyr şalar, begler... başgalar.
...Gapyllykda ok çenelen ömürüň
Ölmi hakda dymar otyr bagşylar.

Gözüňden ýaş döküp, aýylganç kişňäp,
Gyrat derelere, daglara çapan.
Ine, şodem sarsyp giden Çandybil
Oglunyň jesedin gowakdan tapan.

Ondan bäri hasaby ýok ýyllaryň,

Geçen eken öwrüm-öwrüm ýollary.
Yüreklerde bir hakyat ýasaýar,
Ýasaýar ol söküp ilden-illeri.

Ol heňňamlar, ol döwranlar ötse-de,
Bar eken öz Göroglysy her kimiň.
Mahal-mahal hyýalyma getirip,
Çoşleyärin ýumagyny örkümiň.

Ynanmaýan Göroglynyň ölmüne,
Çünki beýle ärlar asla ölmeýär.
Iliniň başyna hasrat inende,
Arkaýyn uzalyp ýatyp bilmeyär.

* * *

“Söwet edebiýaty” jurnalynyň 1944-nji ýylda
çykan sanlarynyň birinde Gafurow familýaly
frontçy esgeriň içinden ok geçen “Görogly” kitabyny Moskwa
getirendigi habar berilýär. Bu kitap söweşde gurban bolan
türkmen esgeriniň kemerine gysdyrylgы eken. Häzir ol kitap
Moskwadaky harby muzeýda sakanylýar.

Asuda oturan iliň
Üstüne ýygyn süründi.
Gal aýaga, Görogly beg,
Kyrklar, hany turuň indi!

Kelleleri gümmez kimin,
Agyzlary ojak kimin.
Dişleri baş apbasylyk,
Süýsip geldi ylaýhorlar.

Bakanok garry-ýaşyňa,
Hem gözden akan ýaşyňa.
Ýowuz gün salyp başyňa,
Awý gatyp ýör aşyňa.
Ömürleri gemirjek ol.
Nebir-nebir şäherleri,

Obalary ýumurjak ol.

Ine, şonda düýrme gylyjyň alyp,
Gyratyna böküp mündi Görogly.
Duşman gaçdy wellemşaha döz gelmän,
Görmän eken asla beýle zor ogly.

Çapar gönderilmese-de,
Halk ýygnandy gaty kän.
Bu ýygyn baş günde-hä däl
Bir ýylда gaýtjak däl.

Läşin serip ylaýhoryň,
Bu toprakdan kowmalydy.
Toplap-toplap yüzden-yüzden
Ýere diri gömmelidi.

Watan söweşe çagyryar,
Adam jany howp astynda.
Gana suwsan guduz açan
Faşistler onuň kastynda.

Söweş meýdanyna çykdy,
Halkym misli bir dogan deý.
Duşman sary gönderildik,
Misli bir doly ýagan deý.

Teblesinden üzüp Gyrat,
Çarpaýa galdy söweşe.
Üstünde Görogly agam,
Gitdi döwüse=döwüse.

Esgerleriň arasynda
Bardy Köse, bardy Mätel.
Geljek buýruga mähetdel
Öwezjan söweşe taýyn.
Hajy Sumsar dur gaýym.

Gulaklary garyş sere,

Boýlary misli minara.
Kükreyýsi meňzäp inere,
Görogly agam haklaşýar.

Çete çykan gutulýar,
Maslyk-masylyga kaklyşýar.
Kesä sowulan tutulýar,
Görogly agam hakdaşýar.

Simap kimin sandyranlar,
Gamyş kimin galdyranlar,
Başagaý baş aldyranlar,
Görogly agam haklaşýar.

Keýmir okly, gaty ýaýly ýigitler,
Gyryp, sürenine dykdy duşmanyň.
Ülker kimin toplanyşyp ýigitler,
“Ýeňilmezek” tugun ýykdy duşmanyň.

Bu hakda kän gürrüň berdi,
Urşdan maýyp gelen atam.
Diýerdi ol : “ Geçmişine
Dolanmasaň, uly hataň!”

Indi onuň aramyzdan
Kän ýyl boldy gidenine.
Edermenlik hakda onuň
Täsin gürrüň edenine.

Diýerdi ol: “Göroglynyň
Ýaşyn ýaşap ýörsiňiz siz”.
Diýerdi ol: “Göroglynyň
Dowamy siz, dowamy siz”.

“Göroglyny görjek bolsaň,—
Diýerdi: “Öt Garagumdan.
Gülzarlyga gözün düşüp,
Galmaž sende gaýgy-gamdan.

Göroglynyň gany urýar,

Damarynda edermenleň.

Göroglynyň ýüregi bar,

Ýüreginde edermenleň.

Görjek bolsaň Göroglyny,

Cyk sen ýola biliň guşap.

Nesli onuň asly daýhan,

Has beýgeler, gitmez uşap.

Watana howp abananda,

Diýlen çagy oýanar ol.

Gyratyny kişňeder-de,

Düýrme gylja daýanar ol.

Kyrk ýigidem galmaž ondan,

Mert–merdana boluň diýer.

Naýza galkana degende,

Duşman başyn alyň diýer.

Görogly hiç ölmeli däl,

Ýyldyz görse, gutulýar ol.

Eger duşman guduzlasa,

Gülle bolup atylýar ol!"..

► “GEL, OBAMYŇ LÄLESI” atly aýdyma

On sekizde ýazan söýgi aýdymym,

Bu gün altmyşymda diňläp doýmadym.

Juwanlyk ýelgini ýüzümi ýelňäp,

Ýatlamalar derýasyny boýladym.

Ilkinji aýdymym, sen niçik eziz,

Kuwvat berdiň bu ýollarda bilime.

Daşdyň göwünlerde, joşduň dillerde,

Meňzäp misli Manamanyň siline.

Ilkinji aýdymym, sen niçik mährem,

Ýaryň hoştap demi ýaly melhem sen.

Goja ýaşda tagzym kyldym, diýdim men:
—Gülgün aýdym, ömürime ylham sen!.

26.12.2009ý.

► GARAŞARYN

Sowulsa sowulsyn baglar,
Janym, saňa garaşaryn.
Gara bürenende daglar,
Läläm, saňa garaşaryn.

Öwüşse öwüssin şemal,
Hanyň, saňa garaşaryn.
Durnalardan ýollap salam,
Janam, saňa garaşaryn.

Oturyp çynar astynda,
Sonam, saňa garaşaryn.
Ýaşasam zemin üstünde,
Läläm, saňa garaşaryn.

Ýusup söýmüs Züleýhany,
Ýarym, saňa garaşaryn.
Diýseler-de bu bir pany,
Gülüm, saňa garaşaryn.

03.02.2010ý.

► LÄLÄM

Söz gözledim söýlemäge waspyňy,
Ejiz geldi tapan sözlerim, läläm.
Jadylady birje gezek bakamda,
Ölinem direltjek gözleriň, läläm.

Bägül goşmak bilbil deňlemesinde,
Yşkym ýüregimde heňlemesin-dä!
Muny eşdip iller geňlemesin-dä!
Ojakda sönmesin közleriň, läläm.

Iller diýdi: "Goja, sen nä hyýalda?"
Diýdim: "Mejnunam men çöl-beýewanda!"
Gülgün adyň gije-gündiz zybanda,
Saýladym içinden uzlaryň, läläm.

Sen şa, hökmuowan, bende gülüň men,
Ejap etdim ysgamga gülüňden.
Aýtjak zadym ýel kakypdyr tilimden,
Soňky deme çen el üzmerin, läläm.

Sen asmanyň Aýy, zemin lälesi,
Bir mährem enäniň mährem balasy.
Goýnuň içre jennet hudaý halasa...
Halamaşa ömür bozlaryn, läläm.

Diýme: "Bu sözleriň barysy ýalan!"
Eger şeýle bolsa dowzahda ýanam.
Suw istedim, suw ber eliňden jenan,
Teşne men, gandyrsyn näzleriň, läläm.

Mollanepes wasp etdigi dilberden
Belki, rüstem, kem däl birje, gül beden.
Diwana diýsinler, akyly giden,
Barybir ýoluňa gözlärin, läläm.

"Goja samramasy" diýme sen, hanym,
Diýsem gülme eger: "Weýrandyr halym!"
"Sen" diýip urýandyr damarda ganym,
Göze sürme aýak tozlaryň, läläm.

01.03.2010ý.

► GERÇEKLER

Watan howp, astynda, aýgytly pursat,
Watan goragyna çykan Gerçekler.
Glyçdan geçirendir glyçly gelen,
Duşmany sürene dykan gerçekler.

Başyñyzdan ýowuz günler geçirendir,

Şehitlermiz gara ýeri güçandır.
Niçeme öýleriň şemi öçendir,
Egsik göwünde şem ýakan gerçekler.

Söwer ýaryň gujagyndan sogrulan,
Ýyllar ýatyr ömrüňizi ogurlan.
Çeken derdiňize ýürek zgyydar,
Baky mertlik odun ýakan gerçekler.

Ýyllar geçse geçsin, ýatda siz mydam,
Size dil ýetiren nadandır nadan.
Eger-de bar bolsa sizi unudan,
Şolar üçinem gan döken, gerçekler.

Mertebäňiz gitdigiçe beýgeler,
Nesil daragtyňz size eýgerer.
Şöhratyňz ölçmez, ýürek eý görer,
Mertlik ordenini dakan gerçekler.

Edebiň-ekramyň ygraryn haklan,
Mukaddes ojagyň mährini saklan.
Şu güne çen söwer ýaryny ýatlan
Gelinleň derdine ýanan, gerçekler.

Segsenden geçen bar, togsandan geçen,
Gözleriňiz röwşen, däl nury ößen.
Kalbyňz ýaş, zemzem suwuny içen,
Gerçek bilen öňe bakan gerçekler.

25–26.03.2010ý.

► SÖÝÜŇ, TÜRKMENISTANY!

Watandan eziz zat ýok,
Eziz Watan didary.
Başymyzyň täjidir,
Türkmenistan diýary.

Bolsak-da biz nirede,
Ýaşaýar mydam serde.

Misli bir jennet ýerde,
Söýüň, Türkmenistany!

Galkynışlar mübärek!
Özgertmeler mübärek!
Sen diýip urýar ýürek,
Söýüň, Türkmenistany!

Oguz, Gorkut atanyň...
Mesgeni sen Watanyň.
Nesli biz bir atanyň,
Söýüň Türkmenistany!

Güýjümiz–kuwwadymyz,
Abraýymyz, adymyz.
Şanymyz–şöhratymyz–
Söýüň, Türkmenistany!

Ýaýlasında baýlygy,
Baş-baýlygy-saglygy.
Gerçek ogluň şalygy–
Söýüň, Türkmenistany!

Ýaşa sen, Türkmenistan,
Ýaşa sen, bagy-bossan.
Çar ýanyň gül-gülüstan,
Söýüň, Türkmenistany!

07.04.2010ý. Goşgular